

© Belga

Onderhandelingen IPA

'Loonakkoord loopt vast op ingebakken systeemfouten'

Nog voor de onderhandelingen over een loonakkoord tussen werkgevers en vakbonden goed en wel van start konden gaan, zaten ze al in een impasse. De vastgelegde loonmarge van 0,4 procent kunnen de vakbonden niet verantwoorden aan de werknemers.

TEKST SIMON BELLENS

0,4 procent. Voor de gemiddelde werknemer in een zogenoemd 'essentieel beroep' betekent dat een opslag van 9 à 10 euro bruto per maand, voor minimumlonen zelfs maar 6 euro. Trek daar nog een kleine helft van af en de netto toegenomen koopkracht bedraagt een brood of twee. Geen ernstige basis voor een loonoverleg, menen de vakbonden. Zeker niet als je werknemers voor hun inspanningen in het afgelopen jaar wilt belonen.

'Daarmee kunnen we niet voldoende onderhandelen in sectoren die wel mogelijkheden hebben, zoals de distributie of de verwerkende nijverheid', vertelt ACV-voorzitter Marc Leemans. 'Maar wij hebben ook genoeg gezond verstand om te beseffen dat we dat vandaag niet overal kunnen vragen, zoals in de horeca. Wij spelen niet met de toekomst van de mensen.'

Aalmoes

Zoals vastgelegd in de loonwet beginnen de onderhandelingen over een tweejaarlijks Interprofessioneel Akkoord (IPA) tussen de sociale partners met het rapport

van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB). Omdat de lonen niet sneller mogen stijgen dan in de buurlanden, legt die de marge vast waarbinnen een loonstijging wel mogelijk is. Sinds de herziening van de loonwet in 2017 onder de regering-Michel I, trekt het CRB daar automatisch nog een 'veiligheidsmarge' van 0,5 procent af om de concurrentiepositie ten opzichte van de buurlanden niet te verzwakken.

Ondanks de onzekere cijfers om die loonmarge te berekenen in een door corona geteisterde economie, legde het rapport vast dat de lonen de komende twee jaar maximaal 0,4 procent mogen stijgen bovenop de automatische loonindexering. 'Een aalmoes', reageerden de vakbonden, die de onderhandelingen met de werkgevers al na enkele dagen afbraken en de regering per brief meedeelden dat het geen zin heeft om 'nuttelose rondjes te blijven draaien'. 'Wij verwachten perspectieven van de regering', klonk het op een gezamenlijke persconferentie. Maar de regering kaatste de bal even snel weer terug. 'Het is normaal dat overleg spanningen meebrengt. Maar sociaal overleg is meer dan ooit belangrijk', aldus minister van Werk Pierre-Yves Dermagne.

Sjoemelsoftware

Toch blijven de vakbonden nu bij hun standpunt. '0,4 procent is te beperkt', zegt Marc Leemans. 'Op 2 januari gaf een grote supermarktketen een extra verlofdag aan hun werknemers. Dat is omgerekend al meer dan een loonsverhoging van 0,4 procent. Daar zouden wij de komende twee jaar dus over niets meer mogen onderhandelen, terwijl de sectoren die goed boeren ook hun personeel willen belonen?'

'De werkgevers gebruiken gepensioneerden, zieken, gehandicapten en werklozen als pasmunt in een discussie over werkenden'

MARC LEEMANS, ACV-VOORZITTER

Behalve de beperkte marge hekelen de vakbonden ook het bindende karakter ervan. 'Wij pleiten voor een indicatieve marge, waardoor er meer speling mogelijk is tussen goed draaiende sectoren en sectoren die meer te lijden hebben.'

'De onderhandelingen lopen nu vast op de ingebakken systeemfouten van de loonwet, die bewust vol sjoemelsoftware gestoken is', legt Leemans uit. 'Eigenlijk komt die loonmarge tot stand met een thermometer die niet correct meet. Voordelen voor de werkgevers zoals de verminderde

werkgeversbijdrage door de taxshift of de fiscale vrijstelling voor overuren mogen niet worden opgenomen in de berekening, waardoor de kosten van arbeid in de loonmarge te hoog worden ingeschat. Dat strookt niet met de realiteit.'

Welvaartsenveloppe

Daarnaast spelen de werkgeversorganisaties hoog spel door de onderhandelingen over de welvaartsenveloppe, waardoor de laagste uitkeringen en vervangingsinkomens niet aan koopkracht verliezen, te koppelen aan het loonoverleg. Normaal worden gepensioneerden, zieken, gehandicapten en werklozen door de werkgevers als pasmunt gebruikt in een discussie over werkenden. Als de werkgevers het ernstig menen met het sociaal overleg, dan moeten ze die koppeling loslaten.'

Voorlopig lijkt het loonoverleg dus muurvast te zitten. Volgens de wet kan de regering uiterlijk op 14 maart – twee maanden na de publicatie van het rapport van het CRB – vaststellen dat een akkoord onmogelijk is. In dat geval heeft ze een maand de tijd om zelf een loonmarge bij wet op te leggen. ■